

Landbrugsstyrelsen
J.nr. 20-1260-000001
Ref. Miljø &
Biodiversitet
20. juli 2020

Notat om høringssvar fra ekstern høring over udkast til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2020/2021.

Udkast af 25. juni 2020 til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2020/2021 har været i ekstern høring med høringsfrist den 10. juli 2020. Dette notat omhandler høringssvar, der ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne.

Der er modtaget høringssvar fra:

- Bæredygtigt Landbrug, jf. punkt 1
- Landbrug & Fødevarer, jf. punkt 2
- Danmarks Jægerforbund, jf. punkt 3

Høringssvar	Opfølgning
1. Bæredygtigt Landbrug	
1.1 Indledning Som vi gentagne gange har nævnt, er vi meget imod, at der indføres obligatoriske krav om målrettede efterafgrøder. Et obligatorisk krav kræver en mere dybdegående dokumentation for, at indgrebet er nødvendigt, end der indtil nu er lagt frem. Hvis der ikke er en klar dokumentation for nødvendigheden af et obligatorisk krav, og indgrebet desuden foretages uden kompensation, er der tale om ekspropriation i strid med ejendomsrettens ukrænkelighed, jf. bl.a. Grundlovens § 73.	<i>Giver ikke anledning til ændringer</i> En virksomhed kan vælge helt eller delvis at opfylde det målrettede efterafgrødekrav for virksomheden ved at anvende et eller flere af de alternativer, der kan anvendes som alternativer til efterafgrøder i medfør af den for planperioden gældende bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget (plantedækkebekendtgørelsen). En virksomhed har dermed fleksibilitet med hensyn til, hvorledes det målrettede efterafgrødekrav opfyldes. For virksomheder, der deltager i den frivillige ordning i medfør af bekendtgørelse nr. 101 af 31. januar 2020 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v., reduceres det målrettede efterafgrødekrav for det pågældende kystvandopland med følgende: <ul style="list-style-type: none">- Det antal hektar i kystvandoplandet, opgjort i hektar målrettede efterafgrøder, for hvilke Landbrugsstyrelsen har givet virksomheden tilsagn om tilskud.

	<p>– Den reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for planperioden 2019/2020, som Landbrugsstyrelsen har godkendt, at virksomheden deltager med i den frivillige ordning, omregnet til hektar målrettede efterafgrøder for kystvandoplandet.</p> <p>Virksomheder kan således ved at deltage i den frivillige ordning generelt undgå, at der som følge af et målrettet efterafgrødekrav skal udlægges målrettede efterafgrøder eller alternativer til målrettede efterafgrøder udover det virksomheden skal udlægge under den frivillige ordning.</p>
<p>1.2 Stor usikkerhed i indsatsbehovet Med gennemførelsen af de første vandmiljøplaner faldt udledningen med ca. 50 % frem til omkring 2007/2008. Herefter har det vist sig umuligt at sænke udledningen yderligere. De seneste mindst 10 år har status været stort set uændret. Det vil sige, at de reducerede kvælstofkvoter med 15-20 % under økonomisk optimum ikke har sænket udledningen, og at Landbrugspakken til gengæld heller ikke har øget udledningen. Ingen af de mange tiltag, som myndighederne de seneste 10 år har krævet af erhvervet, har altså reduceret kvælstofudledningen. Det kan formentlig også være det samme, fordi landbrugets nitrat ikke spiller den skurkerolle som ministeriet antager.</p> <p>Alligevel retter erhvervet ind og gør alt, hvad der kan gøres, for overholde de mange krav, selvom erfaringen viser, at modelberegningerne skyder ved siden af målet gang på gang.</p> <p>Selv den seneste tredobling af de målrettede efterafgrøder med urimeligt kort varsel er landbruget få procentpoint fra at være i mål med.</p> <p>Landbruget har gjort en kæmpe indsats og tilmeldt 370.000 ha. frivillige målrettede efterafgrøder, og Ministeren vælger så at "kvittere" med et obligatorisk krav på 12.500 ha. uden compensation. Ministeren er tydeligvis ikke gjort bekendt med den store usikkerhed, der ligger i beregningerne for den målrettede regulering. Det virker absurd at kræve etablering af obligatoriske efterafgrøder i nogle områder, når over 1.000 ansøgerne har fået afslag pga. overansøgning i andre områder, fordi regnearket opererer med kommatil fra en beregning med en enorm usikkerhed. Det er virkelighedsfjernt bureaukrati, når det er værst.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Opgørelse af indsatsbehovet bygger på det tilgængelige vidensgrundlag. Indsatsbehovet er opgjort på kystvandoplandsniveau, og målrettede efterafgrødekrav er fastsat for de kystvandoplande, hvor indsatsbehovet ikke er opnået efter gennemførelsen af den frivillige ordning, der er fastlagt i bekendtgørelse nr. 101 af 31. januar 2020 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v.</p>

<p>1.3 Udfordring i forhold til vintersæd</p> <p>Hvis der regnes på efterafgrødekravet, bliver det tydeligt, at landbruget ikke kan komme i nærheden af at opfylde kravet uden at reducere sit areal med vintersæd.</p> <p>At reducere arealet med vintersæd, er i dén grad kontraproduktivt i forhold til målet om at opnå et bedre vandmiljø. Det er blevet slået fast flere gange, at det, der har betydning for vandmiljøet, er udledningen af næringsstoffer om foråret og om sommeren. Hvis man vil reducere udledning om foråret, er det ikke ved at fjerne vinterafgrøderne. De står og er klar til at opsuge det kvælstof, der mineraliseres, når jordtemperaturen begynder at stige i det tidlige forår. Der går lang tid, inden vårafgrøderne har et rodnet, der bare tilnærmelsesvist er så udviklet som vinterafgrøderne. Det kan desuden ikke undgås at have sort jord om vinteren, når så stor en mængde vinterafgrøder skal erstattes af vårafgrøder, hvilket tæller i negativ retning for kvælstofudledningen.</p> <p>Mange landmænd ender derudover med at skulle reducere deres kvælstofkvote, fordi det af vejrmæssige årsager ikke har været muligt at etablere efterafgrøderne inden fristen. En reduktion af kvælstofkvoten er ikke hensigtsmæssigt, hvis afgrøderne skal hive mest muligt CO₂ ud af luften for at lagre den som humus i jorden. Forskningen peger desuden på, at det mindst virksomme middel er begrænsninger af netop handelsgødning på overfladen. Inden landbrugspakken blev marginaludvaskningen nedsat fra 33 % til 18 % pga. ny viden. Dette er så vidt vides faldet til 17 % for nylig. Effekten på vandmiljøet ved indsatser på landbrugsarealerne er derfor meget lille sammenlignet med, at indsatser på arealfladen er økonomisk meget byrdefulde.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Modellen for målrettet regulering giver mulighed for at anvende alternativer til efterafgrøder, f.eks. tidlig såning af vinterafgrøder. Dette med henblik på at landbrugerne kan nedbringe omkostningerne ved at vælge de billigste virkemidler i den givne situation. Endvidere bidrager den frivillige ansøgningsrunde med kompensation forud for obligatorisk krav til, at indsatsen løftes af de landbrug, der kan udføre den med de laveste omkostninger.</p> <p>IFRO har på denne baggrund beregnet, at indsatsen i den målrettede regulering på 3.500 ton kan håndteres ved en gennemsnitlig omkostning på 500 kr. pr. ha. Det indgår heri, at kravene i altovervejende grad vil kunne opfyldes uden reduktion af arealer med vintersæd.</p>
<p>1.4 Spildevand, fosfor og organisk materiale</p> <p>Man har valgt at stille yderligere krav til landbrugets brug af gødning i en tid, hvor man burde se lidt nærmere på udledningen af spildevand og dumpning af slam i vores nærmeste havmiljø. Ingen ved reelt hvor meget urensset spildevand rensningsanlæggene udleder – ikke engang rensningsanlæggene selv har et overblik. Dette har betydning i forhold til beregningen af landbrugets udledning af næringsstoffer. Det lægges nemlig til grund, at mængden af næringsstoffer til kystvande, der kommer fra landbruget, er den samlede udledte mængde fratrullet den mængde vi ved kommer</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Formålet med bekendtgørelsen er at begrænse landbrugets udledning af kvælstof til vandmiljøet. Denne indsats er i Vandområdeplanerne for 2. vandområdeplanperiode fastsat til en reduktion på 7.000 ton N frem mod 2021, heraf skal 3.500 ton realiseres ved Målrettet Regulering og ca. 3.500 ton ved kollektive virkemidler mv. Det i bekendtgørelsen fastsatte krav medvirker til at realisere det forudsatte i vandområdeplanerne.</p> <p>Der henvises i øvrigt til punkt 1.2.</p>

<p>fra rensningsanlæggene. Problemet er bare, at ingen ved hvor meget der kommer fra rensningsanlæggene og den ubekendte del fra rensningsanlæggene bliver derved landbrugets problem. I den ubekendte del fra rensningsanlæggene er der desuden en ikke uvæsentlig mængde af miljøfremmede og prioriterede stoffer, som ingen regering indtil videre har bekymret sig om, selvom hovedindholdet i vandrammedirektivet netop er stop for udledningen af miljøfremmede og prioriterede stoffer og krav om målinger for netop disse stoffer. Så længe ingen ved, hvad der bliver udledt af miljøfremmede og prioriterede stoffer, opnår vi aldrig god tilstand i vores vandmiljø.</p> <p>I stedet for at fortsætte med at stille uforholdsmæssige store krav til landbrugets reduktion af næringsstoffer, ville det være klædeligt at begynde rydde op i alle de ubekendte faktorer, så vi har en mulighed for at nå miljømålene i vores vandmiljø. Den forudsatte reduktion i kvælstofudledningen som følge af det obligatoriske krav på 12.500 ha. efterafgrøder er så at sige en dråbe i havet i denne kontekst.</p>	
2. Landbrug & Fødevarer	
Indledende bemærkninger	
<p>2.1</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at der ikke er et akut behov for at pålægge landmænd de 12.439 hektar obligatoriske efterafgrøder ud af cirka 373.000 hektar efterafgrøder i alt, eller cirka 3 pct. De cirka 12.000 hektar efterafgrøder svare i runde tal til et indsatsbehov på 100 ton kvælstof, hvilket er meget lidt i det store kvælstofregnestykke.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se punkt 1.2 og 1.4.</p>
<p>2.2</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at der er et påtrængende behov for at få godkendt flere virkemidler, som tidligere skrevet i vores høringssvar af 18. marts 2020 og sendt per mail, se skema nedenfor. Desuden er der et påtrængende behov for at sænke "dato-tyranniet", altså indføre mere glidende overgange, hvilket for øvrigt også giver god faglig mening. En efterafgrøde holder jo ikke op med at virke fra den ene dag til den anden. Statens IT-system må og skal kunne tilrettes et sådant regime. Landmanden indberetter allerede med angivelse af sådato.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener således, at der er et behov for at få bragt langt flere virkemidler i spil</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Bestemmelserne for målrettede efterafgrøder og alternativer til målrettede efterafgrøder svarer til de bestemmelser, der gælder for efterafgrøder i medfør af den for planperioden gældende plantedækkebekendtgørelse, jf. bekendtgørelse nr. 66 af 28. januar 2020 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2020/2021.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret sig Landbrug & Fødevarers ønsker, som vil indgå i det videre arbejde med plantedækkebekendtgørelsen for planperioden 2021/2022.</p>

<p>for at øge fleksibiliteten og sænke omkostningerne. Således mener vi, at der skal åbnes op for nye tiltag som fx præcisionstildeling af kvælstof samt andre nye tiltag som afbrudte dræn. Hvis der er mangler tilstrækkelig faglig dokumentationen for effekt på udvaskning af nitrat, bør der indføres indfasningsmodeller, hvor omregningsfaktoren justeres, efterhånden som data tilvejebringes. Mange af efterafgrødere reglerne er jo også indført på et noget smalt fagligt grundlag for effekt.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener også, at der skal åbnes op for brug af flere forskellige plantearter til efterafgrøder, specielt når de eksisterende tilladte plantearter medfører øget sygdomspres og dermed forøget behov for planteværn som følge af ringe sædskifte. I den henseende er der et særskilt behov for bælg-sædsarter som efterafgrøder, især i forhold til dyrkningssystemer med reduceret jordbearbejdning men også indenfor økologi. Det vil kunne reducere behovet for indkøb mineralisk kvælstof og give jordforbedringer. Omregningsfaktoren for eftervirkning skal naturligvis være rimelig.</p>	
<p>2.3 I ansøgningsrunden om frivillige målrettede efterafgrøder i 2020 har en lang række landbrugere forsøgt at tilpasse sig behovet på godt 30 pct. målrettede efterafgrøder i store dele af landet. En del af de målrettede efterafgrøder, der er søgt med tilskud i ansøgningsrunden, vil for landmanden resultere i negativt dækningsbidrag selvom der gives tilskud, særligt for de egne i landet der primært anvendes til vintersæd, og hvor de målrettede efterafgrøder giver krav om efterfølgende vårsæd.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se punkt 1.3.</p>
<p>Ønsker til justering af efterafgrødere regler</p>	
<p>2.4 <u>Ønske til justering af efterafgrødere regler</u> Beregning af kvotereduktion ud fra sådatoer på dagsniveau for efterafgrøder i perioden 5. august til 10 september.</p> <p><u>Kommentar</u> I stedet for en trappemodell for kvotereduktion i forhold til sådato ønskes en kontinuert model efter sådato på dagsniveau</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se punkt 2.2.</p>
<p>2.5 <u>Ønske til justering af efterafgrødere regler</u></p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p>

<p>Beregning af omregningsfaktor mellem tidlig såning af vintersæd og efterafgrøder efter sådato på dagsniveau i perioden 25. august – 15. september.</p> <p><u>Kommentar</u> I stedet for en trappemodel for kvotereduktion i forhold til sådato ønskes en kontinuert model efter sådato på dagsniveau.</p>	<p>Se punkt 2.2.</p>
<p>2.6 <u>Ønske til justering af efterafgrøderegler</u> Kvælstoffikserende efterafgrøder.</p> <p><u>Kommentar</u> Bør indføres snarest</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se punkt 2.2.</p>
<p>2.7 <u>Ønske til justering af efterafgrøderegler</u> Vårbyg med græsudlæg som mellemafgrøde.</p> <p><u>Kommentar</u> Med stigende efterafgrødeareal er der ønske om, at vårbyg med græsudlæg godkendes som mellemafgrøde på linje med korsblomstrede mellemafgrøder og frøgræs.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se punkt 2.2.</p>
<p>2.8 <u>Ønske til justering af efterafgrøderegler</u> Handel med efterafgrøder.</p> <p><u>Kommentar</u> Mulighed for handel med efterafgrøder er endnu vigtigere ved et stort areal. Vi ønsker en separat diskussion af, hvordan dette kan implementeres.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Begrundelsen svarer til den under punkt 2.9 anførte.</p>
<p>2.9 <u>Ønske til justering af efterafgrøderegler</u> Mere fleksibel brug af efterafgrødebank.</p> <p><u>Kommentar</u> Der ønskes samme regler for efterafgrødebank for målrettede som for pligtige efterafgrøder.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Måltrettet regulering bidrager til implementering af vandområdeplanerne (Vandrammedirektivet), hvori effekten skal realiseres ved indsats i de pågældende år. En efterafgrødebank for måltrettet regulering vil ikke understøtte dette, da effekten hermed vil rykke mellem årene.</p> <p>Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at efterafgrødebanken i det pligtige system – sammen med bl.a. de nye regler om fleksible frister - sikrer landbrugeren den fornødne fleksibilitet i forhold til kravopfyldelsen. Ligesom to forskellige efterafgrødebanker – hvilket vil være nødvendigt af hensyn til adskillelse af implementeringen af de to direktiver - vil komplicere reglerne for landbrugerne.</p>
2.10	

<p><u>Ønske til justering af efterafgrøderegeler</u> Nye alternativer til efterafgrøder.</p> <p><u>Kommentar</u> Der ønskes en status for nye alternativer herunder en plan for muligheden for implementering for efterafgrøder i efteråret 2021. Det gælder: præcisionsjordbrug, afbrudte dræn, nitrifikationshæmmere, tidlig såning af vinterraps, direkte såning mv.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Se punkt 2.2.</p>
<p>Øvrige bemærkninger</p>	
<p>2.11 Det er en udfordring at visningen i Tast selv-service ikke er bedre end den er, når det obligatoriske krav efterfølgende kan falde fra 30,2 pct. til 14,6 pct. i f.eks. kystvandoplandet Nissum Bredning. Det skal gøres bedre i 2021, da landmændenes og konsulenternes tillid til beregningerne forsvinder.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Kravet til obligatoriske efterafgrøder svarer til den manglede indsats for at nå i mål med indsatsbehovet. Kravet til obligatoriske efterafgrøder er udtrykt i procent af efterafgrødegrundarealet for hvert kystvandopland.</p> <p>Opgørelse af kravet kan først foretages, når ansøgningsrunden er afsluttet, og det ligger fast, hvor mange hektar frivillige efterafgrøder, der udlægges.</p> <p>Hvis man sammenligner det obligatoriske krav i procent med indsatsbehovet i procent i et bestemt kystvandopland, vil procentsatsen være faldet, hvis mange landmænd i området har gjort en frivillig indsats, der ligger udover det vejledende indsatsbehov.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vil til 2021 forsøge at forbedre visningen af det obligatoriske krav i Tast Selv service og IMK.</p>
<p>2.12 Det er vigtigt, at det tydeligt fremgår i vejledningen til de obligatoriske målrettede efterafgrøder, hvordan det obligatoriske krav er beregnet, herunder hvor mange hektar målrettede efterafgrøder der mangler i de enkelt kystvandsoplande.</p>	<p><i>Imødekommes</i></p>
<p>2.13 Arealer der skifter bruger frem til 31. juli Det er et problem, at det ikke er muligt at fradrage frivillige målrettede efterafgrøder med tilsagn i et obligatorisk krav, når arealer skifter bruger i perioden fra ansøgningsfristen og frem til 31. juli. Man kan derved ende i en situation hvor samme areal har tilsagn om målrettet efterafgrøder hos</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>Et tilsagnsareal anvendes til at reducere det målrettede efterafgrødekrav for tilsagnshavers virksomhed. Efterafgrødegrundarealet opgøres på grundlag af virksomhedens arealer den 31. juli 2020. Som følge heraf kan den situation, som Landbrug & Fødevarer omtaler opstå.</p>

overdrager, men at det samtidig skal indregnes i beregning af obligatorisk krav hos modtager.	
3. Danmarks Jægerforbund	
<p>3.1</p> <p>Danmarks Jægerforbund er generelt positive overfor en målrettet regulering af landbruget. Men det er Danmarks Jægerforbunds opfattelse, at Landbrugsstyrelsen når der indføres krav mod et erhverv, bør sikre at kravet udformes således der opnås flest mulige samfundsmæssige gevinster ved at indføre kravet. Derfor ønsker Danmarks Jægerforbund igen at påpege, vi finder det meget beklageligt, at nuværende lovgivning giver mulighed for at nedvisne og jordbehandle arealer med efterafgrøder allerede fra 20. oktober, uanset om jordtypen på dette tidspunkt er omfattet af et generelt forbud mod jordbehandling. Hvormed efterafgrødens værdi som levested for trængte vildtarter i det åbne land ikke kan udnyttes.</p> <p>Danmarks Jægerforbund foreslår, at kemisk nedvisning og jordbehandling forbydes frem til 1. marts på alle arealer forud for vårsåede afgrøder. Urørte stubmarker og efterafgrøder tilbyder et godt levested til åbenlandsarterne i landbrugslandet hen over vinteren. Her er tale om et meget simpelt virkemiddel, med stor effekt som f.eks. bruges i Interreg projektet ” North Sea Region PARTRIDGE”.</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer</i></p> <p>På visse jorde kan det være en nødvendighed at jordbearbejde i efteråret, hvilket reglerne så vidt muligt søger at tage hensyn til. Der er dog ikke noget til hinder for, at landmanden lader efterafgrøderne stå på marken i længere tid end de datoer, der fremgår af bekendtgørelsen. Aarhus Universitet har tidligere informeret om, at dette ofte er tilfældet – særligt på bedrifter beliggende på sandjord.</p>